ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.10.2022 г.
COM(2022) 520 final

2022/0322 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне на разрешение на България да въведе специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Съгласно член 395, параграф 1 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност[1] („Директивата за ДДС“) Съветът, като действа с единодушие по предложение на Комисията, може да разреши на всяка държава членка да приложи специални мерки за дерогация от разпоредбите на посочената директива с цел да опрости процедурата за събиране на ДДС или да предотврати някои форми на отклонение от данъчно облагане или избягване на данъци.

С писмо, заведено в Комисията на 17 май 2022 г., България поиска разрешение да прилага до 31 декември 2024 г. мярка за дерогация от член 287 от Директивата за ДДС, разрешаваща ѝ да освобождава от ДДС данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава равностойността в национална валута на 51 130 EUR.

В съответствие с член 395, параграф 2, втора алинея от Директивата за ДДС, с писмо от 26 юли 2022 г. Комисията информира останалите държави членки за отправеното от България искане. С писмо от 27 юли 2022 г. Комисията уведоми България, че разполага с цялата информация, необходима за разглеждане на искането.

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

В дял XII, глава 1 от Директивата за ДДС се предвижда възможността държавите членки да прилагат специални режими за малките предприятия, включително да освобождават от облагане данъчно задължените лица, чийто годишен оборот е под определен размер. Това освобождаване означава, че данъчно задълженото лице не е длъжно да начислява ДДС върху извършваните от него доставки и следователно не може да приспада ДДС за получаваните от него доставки.

Съгласно член 287 от Директивата за ДДС определени държави членки, които са се присъединили след 1 януари 1978 г., могат да освобождават от облагане данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава равностойността в национална валута на посочените в същата разпоредба суми по обменния курс в деня на присъединяването им.

Съгласно член 287, точка 17 от Директивата за ДДС България може да освободи от ДДС данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не е по-висок от равностойността в национална валута на 25 600 EUR.

Разрешение за увеличаване на прага на годишния оборот от 25 600 EUR на 51 130 EUR би опростило значително административната тежест за предприятията, които отговарят на условията за освобождаване, и би стимулирало развитието на тези малки предприятия, като ги освободи от задължението за ДДС по общия режим на ДДС, като например воденето на регистри за ДДС или подаването на справки-декларации за ДДС. Освен това въвеждането на такава специална мярка би довело до по-малка тежест за данъчната администрация чрез намаляване на изискването за управление и проверка на данъчно задължените лица, чийто оборот е под прага. Това също така би имало положително въздействие върху общото равнище на спазване на задълженията по ДДС за тези данъчно задължени лица.

[1] ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

Специалната мярка е изцяло незадължителна за данъчно задължените лица. Поради това малките предприятия, чийто оборот не надвишава прага, и занапред ще имат възможност да упражняват правото си да прилагат общия режим за ДДС.

Съгласно оценките, предоставени от България, въвеждането на специалната мярка би довело до намаляване на приходите от ДДС с приблизително 1 % и следователно няма да засегне значително общия размер на приходите от ДДС или общия размер на данъчните приходи, събирани на етапа на крайното потребление. По-конкретно България докладва, че през 2020 г. от общо 319 666 регистрирани данъчно задължени лица 32 619 (т.е. 1 %) данъчно задължени лица са имали годишен оборот между 25 600 EUR и 51 130 EUR и са можели да се ползват от специалната мярка.

Специалната мярка, с която се опростяват задълженията на малките оператори, е съобразена с целите на Европейския съюз по отношение на малките предприятия.

Като се има предвид положителното въздействие за намаляване на административната тежест за предприятията и за данъчната администрация, при липса на значително въздействие върху общия размер на приходите от ДДС, е целесъобразно на България да бъде разрешено да прилага мярката за дерогация до 31 декември 2024 г.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Мярката за дерогация е съобразена с целите на Директива (ЕС) 2020/285 за изменение на членове 281—294 от Директивата за ДДС, уреждащи специалния режим за малките предприятия[2], която бе приета в резултат на плана за действие във връзка с ДДС[3] и с която се цели създаването на съвременен, опростен режим за тези предприятия. По-конкретно с нея се цели да се намалят разходите за привеждане в съответствие със законодателството за ДДС, да се намали нарушаването на конкуренцията на национално равнище и на равнище ЕС, да се ограничи отрицателното въздействие на т.нар. „ефект на прага“ и да се улесни спазването на нормативните разпоредби от страна на предприятията, както и мониторингът от страна на данъчните администрации.

Освен това прагът от 51 130 EUR е в съответствие с Директива (ЕС) 2020/285, доколкото тя позволява на държавите членки да определят праг за годишния оборот, изискван за освобождаване от ДДС, не по-висок от 85 000 EUR (или равностойността в националната валута).

Подобни дерогации за освобождаване от ДДС на данъчно задължените лица, чийто годишен оборот е под определен праг, съгласно предвиденото в членове 285 и 287 от Директивата за ДДС, са предоставяни и на други държави членки. Нидерландия[4] и

---

[2] Директива (ЕС) 2020/285 на Съвета от 18 февруари 2020 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на специалния режим за малките предприятия и Регламент (ЕС) № 904/2010 относно административното сътрудничество и обмена на информация за целите на наблюдението на правилното прилагане на специалния режим за малките предприятия (ОВ L 62, 2.3.2020 г., стр. 13).

[3] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет относно план за действие във връзка с ДДС — Към единно пространство на ЕС по отношение на ДДС — Време за избор, COM(2016) 148 final.

[4] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1904 на Съвета от 4 декември 2018 г. за предоставяне на разрешение на Нидерландия да въведе специална мярка за дерогация от член 285 от Директива

Белгия[5] имат разрешение да прилагат праг от 25 000 EUR; Италия[6] — праг от 30 000 EUR; Люксембург[7] — праг от 35 000 EUR; Полша[8], Латвия[9] и Естония[10] — праг от 40 000 EUR; Унгария[11] — праг от 48 000 EUR; Литва[12] — праг от 55 000 EUR; Хърватия[13] — праг от 45 000 EUR; Малта[14] — праг от 30 000 EUR; Словения[15] — праг от 50 000 EUR; Чехия[16] — праг от 85 000 EUR; а Румъния[17] — праг от 88 500 EUR.

2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 310, 6.12.2018 г., стр. 25).

5 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/88 на Съвета от 18 януари 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение 2013/53/ЕС с оглед на даване на разрешение на Кралство Белгия да продължи да прилага за допълнителен период специалната мярка за дерогация от член 285 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 14, 21.1.2022 г., стр. 23).

6 Решение за изпълнение (ЕС) 2020/647 на Съвета от 11 май 2020 г. за даване на разрешение на Италианската република да прилага специална мярка за дерогация от член 285 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 151, 14.5.2020 г., стр. 7).

7 Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2210 на Съвета от 19 декември 2019 г. за изменение на Решение за изпълнение 2013/677/ЕС за предоставяне на разрешение на Люксембург да въведе специална мярка за дерогация от член 285 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 332, 23.12.2019 г., стр. 155).

8 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1780 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за изменение на Решение 2009/790/ЕО за даване на разрешение на Република Полша да приложи мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 360, 11.10.2021 г., стр. 122).

9 Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1261 на Съвета от 4 септември 2020 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2408 за предоставяне на разрешение на Република Латвия да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 296, 10.9.2020 г., стр. 4).

10 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/358 на Съвета от 22 февруари 2021 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/563 за даване на разрешение на Република Естония да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 69, 26.2.2021 г., стр. 4).

11 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/73 на Съвета от 18 януари 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1490 с оглед на даване на разрешение на Унгария да продължи да прилага за допълнителен период специалната мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 12, 19.1.2022 г., стр. 148).

12 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/86 на Съвета от 22 януари 2021 г. за предоставяне на разрешение на Република Литва да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 30, 28.1.2021 г., стр. 2).

13 Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1661 на Съвета от 3 ноември 2020 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/1768 за даване на разрешение на Република Хърватия да въведе специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 374, 10.11.2020 г., стр. 4).

14 Решение за изпълнение (ЕС) 2021/753 на Съвета от 6 май 2021 г. за предоставяне на разрешение на Малта да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност и за отмяна на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/279 (ОВ L 163, 10.5.2021 г., стр. 1).

15 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/464 на Съвета от 21 март 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение 2013/54/ЕС с оглед на предоставяне на разрешение на Република Словения да продължи да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 94, 23.3.2022 г., стр. 4).

16 Решение за изпълнение (ЕС) 2022/865 на Съвета от 24 май 2022 г. за предоставяне на разрешение на Чешката република да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 151, 2.6.2022 г., стр. 66).

Дерогациите от Директивата за ДДС следва винаги да са ограничени във времето, за да може да бъде оценено тяхното въздействие. Освен това включването на 31 декември 2024 г. като краен срок на действие на специалната мярка е съгласувано с изискванията на Директива (ЕС) 2020/285. В посочената директива се предвижда, че от 1 януари 2025 г. държавите членки трябва да започнат да прилагат националните разпоредби, които те трябва да приемат, за да се съобразят с нея.

Следователно предложената мярка е в съответствие с разпоредбите на Директивата за ДДС.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Комисията неизменно подчертава необходимостта от по-прости правила за малките предприятия. В тази връзка през март 2020 г. Комисията прие Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа[18], в която се ангажира да продължи да работи за намаляване на тежестта върху МСП. Целта за намаляване на регулаторната тежест за МСП е един от стълбовете на тази стратегия. Тази специална мярка е в съответствие с изложените цели, що се отнася до данъчните правила. Тя е също така в съответствие и с Плана за действие от 2020 г. за справедливо и опростено данъчно облагане в подкрепа на стратегията за възстановяване[19], в който се признава, че разходите за привеждане в съответствие с данъчното законодателство в ЕС остават високи и че те обикновено са значително по-високи за малките, отколкото за големите предприятия.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 395 от Директивата за ДДС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предвид разпоредбата от Директивата за ДДС, на която се основава настоящото предложение, то е от изключителната компетентност на Европейския съюз. Съответно принципът на субсидиарност не се прилага.

- **Пропорционалност**

Решението се отнася до предоставяне на разрешение на държава членка по нейно искане и не съставлява задължение.

Като се има предвид ограниченият обхват на дерогацията, специалната мярка е пропорционална на поставената цел, а именно — да се опрости събирането на данъка за малките данъчно задължени лица и за данъчната администрация.

---

[17] Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1260 на Съвета от 4 септември 2020 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/1855 за предоставяне на разрешение на Румъния да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 296, 10.9.2020 г., стр. 1).

[18] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа, COM(2020)103 final.

[19] Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета — План за действие за справедливо и опростено данъчно облагане в подкрепа на стратегията за възстановяване, COM(2020) 312 final.

- **Избор на инструмент**

Предложеният инструмент е решение за изпълнение на Съвета.

Съгласно член 395 от Директивата за ДДС дерогация от общите правила за ДДС е възможна единствено след разрешение на Съвета, действащ с единодушие по предложение на Комисията. Решението за изпълнение на Съвета е най-подходящият инструмент, тъй като негов адресат може да бъде отделна държава членка.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не беше проведена консултация със заинтересованите страни. Настоящото предложение се основава на искане, отправено от България, и се отнася само до тази конкретна държава членка.

- **Оценка на въздействието**

Предложението за решение за изпълнение на Съвета има за цел увеличаване на настоящия праг за освобождаване от 25 600 EUR на 51 130 EUR (равностойността в национална валута). Това увеличение представлява мярка за опростяване, с която се премахва голяма част от свързаните с ДДС задължения за предприятията с годишен оборот до 51 130 EUR. Следователно то ще окаже положително въздействие за намаляване на административната тежест както за предприятията, така и за данъчната администрация, при липса на значително въздействие върху общия размер на приходите от ДДС. Поради тесния обхват на дерогацията и ограничения ѝ срок на прилагане въздействието при всички случаи ще бъде ограничено.

Понастоящем наличните данни за 2020 г. показват, че има около 175 000 малки предприятия, които упражняват правото си на освобождаване от ДДС. Увеличаването на прага на 51 130 EUR би било от полза за около 32 000 допълнителни предприятия, което ще доведе до намаляване на приходите от ДДС с приблизително 1 %.

За данъчно задължените лица мярката за дерогация няма да има задължителен характер. В съответствие с член 290 от Директива 2006/112/ЕО те и занапред ще имат възможност да изберат да прилагат общия режим за ДДС. Бюджетното въздействие от гледна точка на приходите от ДДС за България се оценява на приблизително 56 милиона евро (1 % от общите приходите от ДДС), което може да се счита за незначително.

- **Основни права**

Предложението няма никакво отражение върху защитата на основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

След влизането в сила на Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 г. за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена

стойност[20] България няма да извършва изчисление на компенсацията въз основа на отчета за собствените ресурси от ДДС за финансовата 2022 година и след това.

[20] Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 г. за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност (ОВ L 165, 11.5.2021 г., стр. 9).

2022/0322 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне на разрешение на България да въведе специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност[1], и по-специално член 395, параграф 1 от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Съгласно член 287, точка 17 от Директива 2006/112/ЕО България може да освободи от облагане с данък върху добавената стойност (ДДС) данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава равностойността в национална валута на 25 600 EUR по обменния курс в деня на присъединяването на страната.

(2) С писмо, заведено в Комисията на 17 май 2022 г., България поиска разрешение да въведе специална мярка за дерогация от член 287, точка 17 от Директива 2006/12/ЕО и така да освободи от ДДС данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не е по-висок от равностойността в национална валута на 51 130 EUR по обменния курс в деня на присъединяването ѝ (наричана по-долу „специалната мярка“). Специалната мярка ще се прилага до 31 декември 2024 г. — датата, до която държавите членки трябва да транспонират Директива (ЕС) 2020/285 на Съвета[2]. От посочената директива следва, че от 1 януари 2025 г. на държавите членки ще бъде разрешено да освободят от ДДС доставките на стоки и услуги, извършвани от данъчно задължени лица, чийто годишен оборот в дадена държава членка не надвишава праг от 85 000 EUR или равностойността им в национална валута.

(3) В съответствие с член 395, параграф 2, втора алинея от Директива 2006/112/ЕО, с писмо от 26 юли 2022 г. Комисията препрати отправеното от България искане до останалите държави членки. С писмо от 27 юли 2022 г. Комисията уведоми

[1] ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

[2] Директива (ЕС) 2020/285 на Съвета от 18 февруари 2020 г. за изменение на Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност по отношение на специалния режим за малките предприятия и Регламент (ЕС) № 904/2010 относно административното сътрудничество и обмена на информация за целите на наблюдението на правилното прилагане на специалния режим за малките предприятия (ОВ L 62, 2.3.2020 г., стр. 13).

България, че разполага с цялата информация, необходима за разглеждане на искането.

(4) Специалната мярка е в съответствие с Директива (ЕС) 2020/285, чиято цел е да се намали тежестта от привеждане в съответствие за малките предприятия, и да се избегне нарушаването на конкуренцията на вътрешния пазар.

(5) Специалната мярка ще продължи да няма задължителен характер за данъчно задължените лица, тъй като те ще запазят възможността си да изберат да прилагат общия режим за ДДС в съответствие с член 290 от Директива 2006/112/ЕО.

(6) Съгласно предоставената от България информация специалната мярка ще има само незначителни последици за общия размер на нейните данъчни приходи, събирани на етапа на крайното потребление.

(7) След влизането в сила на Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета[3] България няма да извършва изчисление на компенсацията въз основа на отчета за собствения ресурс на база ДДС за финансовата 2022 година и след това.

(8) Като се има предвид, че специалната мярка се очаква да доведе до намаляване на задълженията във връзка с ДДС, а оттам — и на административната тежест и разходите за спазване на изискванията както за малките предприятия, така и за данъчните органи, и като се има предвид, че не се очаква значително въздействие върху общите генерирани приходи от ДДС, на България следва да бъде разрешено да въведе специалната мярка.

(9) Разрешението да се прилага специалната мярка следва да бъде ограничено във времето. Ограниченият срок на действие следва да бъде достатъчен, за да позволи оценка на ефективността и целесъобразността на прага. Освен това, съгласно член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2020/285 държавите членки трябва да приемат и публикуват до 31 декември 2024 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1 от тази директива, с който се изменя Директива 2006/112/ЕО и се определят по-прости правила за ДДС за малките предприятия, и да започнат да прилагат посочените разпоредби от 1 януари 2025 г. Следователно е целесъобразно да се разреши на България да прилага специалната мярка до 31 декември 2024 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Чрез дерогация от член 287, точка 17 от Директива 2006/112/ЕО на България се разрешава да освободи от ДДС данъчно задължените лица с годишен оборот до равностойността в национална валута на 51 130 EUR по обменния курс в деня на присъединяването ѝ.

Член 2

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му.

[3] Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769 на Съвета от 30 април 2021 г. за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност (ОВ L 165, 11.5.2021 г., стр. 9).

То се прилага до 31 декември 2024 г.

Член 3

Адресат на настоящото решение е България.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател